

Handelsanställdas arbetslöshetskassas synpunkter på remiss: "Nya regler i arbetslöshetsförsäkringen om bland annat förtroendeuppdrag och uttag av pension"(DS 2016:47)

Vi ställer oss i grunden positiva till förslagen i utredningen och anser att det är positivt att förtroendeuppdrag likställs med förvärvsarbete liksom att dagpenningen minskas med pensionen för sökande med ålderspension eller annan pension. Vi upplever dock att det finns vissa otydligheter i förslagen som bör klargöras, se nedan.

Arbetslöshetsersättning vid uttag av pension

Vi anser att det bör framgå tydligt när och i vilka fall pensionsavdraget ska omräknas. Idag regleras det i 5 § femte kapitlet IAFFS 2016:3 att ett fastställt pensionsavdrag ska gälla till dess en arbetslöshetskassa begär en anmälan om arbetslöshet och att pensionsavdraget räknas om dessförinnan endast om den sökande har fått en väsentlig förändring av sin pension. Tillämpningen av föreskriften har varit att en icke-väsentlig ändring av pensionsuttaget har ändrats när arbetslöshetskassan begärt en så kallad "Årsanmälan". Numer begärs inte längre "Årsanmälan" vilket har fått till följd att det är högst oklart när det ändrade pensionsuttaget ska föranleda ett ändrat pensionsavdrag.

Förtroendevalda och arbetslöshetsersättning

Enligt förslaget ska de timmar som läggs ner på förtroendeuppdraget fyllas i på kassakorten. Det är oklart om tanken är att veckor där en sökande utför tid i förtroendeuppdraget ska påverka antalet deltidsveckor, men vi kan se att det kan finnas problem oavsett om det kommer att påverka eller inte.

Om förtroendeuppdragstimmarna ska påverka deltidsveckorna kan den sökande komma att behöva avsluta sitt förtroendeuppdrag om hen fortfarande är arbetslös när deltidsveckorna är slut. Det är sannolikt inte en önskvärd konsekvens.

Om förtroendeuppdragstimmarna däremot inte ska påverka deltidsveckorna uppstår andra problem. Hur ska timmarna redovisas så att de räknas av som hindertid under

den aktuella kassakortsveckan men samtidigt inte påverkar deltidsveckorna? Hur ska timmar som lagts på förtroendeuppdrag skiljas från eventuellt arbetade timmar?

Med dagens utformning av kassakorten är detta inte möjligt.

Övrigt

Vi har inga synpunkter på de övriga föreslagna förändringarna.

På uppdrag av Handelsanställdas arbetslöshetskassas styrelse

Kim Sandberg
Kassaföreståndare

GS ARBETSLÖSHETSKASSA
FÖR SKOGS-, TRÅ- OCH GRAFISK BRANSCH

Synpunkter på Ds 2016:47 från GS a-kassa

GS a-kassa anser att samtliga förslag är bra och att vi välkomnar en förändring på samtliga områden. Vi har dock en del funderingar och synpunkter som vi här behandlar paragraf för paragraf. De paragrafer som inte omnämns har vi inga synpunkter på.

Ändring av 34 § LAK

"Rätten att bli medlem gäller till och med dagen före den dag som anges i 36 §."

I 36 § LAK anges att medlemskapet upphör dagen före 65-årsdagen. Av 22 § ALF framgår att ersättningsrätten upphör vid månadsskiftet före 65-årsdagen.

Detta skulle innebära att någon kan begära inträde samma månad man fyller 65 men kan inte ha rätt till ersättning enligt 22 § ALF. Det verkar oklokt att kunna beviljas inträde trots att man inte kan ha rätt till ersättning.

Ny paragraf 13 b ALF

"Som tid med förvärvsarbete jämställs även tid med förtroendeuppdrag..."

Av 47 § ALF framgår bland annat att:

"Till ansökan ska bifogas ett intyg av arbetsgivaren om den sökandes arbetsförhållanden och de uppgifter i övrigt som behövs för att bedöma hans eller hennes rätt till ersättning. Om det medför stora svårigheter för sökanden att skaffa ett intyg, får han eller hon styrka uppgifterna på något annat sätt. Arbetsgivaren ska på begäran utfärda intyget på en särskild blankett."

Det bör någonstans framgå, ev här i 47 § ALF, vad de är för uppgifter som ska lämnas om förtroendeuppdraget för att kassan ska kunna fatta ett korrekt beslut. Kanske det ska anges i särskilt formulär, papper eller digitalt. Det finns annars risk att olika typer av intygande medför olika tolkningar och det kan också medför längre handläggningstider.

Ändring av 43 a § ALF

"...med anställning avses inte förtroendeuppdrag..."

Det här är bra då det skulle vara svårt att bedöma om/när någon tackat nej till ett förtroendeuppdrag eller uppträtt så att ett förtroendeuppdrag inte kommit till stånd. Däremot nämns inget om vad som sker om någon avsäger sig ett förtroendeuppdrag. Ska denna bedömas enligt 43 b § ALF? Likställs förtroendeuppdrag med arbete här eller ska samma gälla som vid bedömningen av lämpligt arbete. Utan ett förtydligande i 43 b § är det otydligt vilket beslut a-kassorna ska fatta i frågan och risken för olika tolkningar är stor.

Med vänlig hälsning

På uppdrag av a-kassans arbetsutskott

Barbro Andersson

Försäkringsansvarig

010-470 68 42

Arbetslöshetskassornas Samorganisation
Box 1110
111 81 Stockholm

Föreståndarmeddelande 76/16

2017-02-16

Synpunkter på promemorian "Nya regler i arbetslöshetsförsäkringen om bland annat förtroendeuppdrag och uttag av pension" – Ds 2016:47

Härmed överlämnar Unionens arbetslöshetskassa (kassan) sitt yttrande över rubricerad remiss.

Generella utgångspunkter

Kassan är positivt inställd till ändringsförslagen. När det gäller förslaget kring förtroendevaldas ersättningsrätt har kassan några synpunkter och förslag till tillägg enligt nedan.

Förtroendevaldas ersättningsrätt

Förtroendeorganisationer bör vara tvungna att utfärda arbetsgivarintyg

Det är inte ovanligt att förtroendeorganisationer nekar till att utfärda arbetsgivarintyg till personer med förtroendeuppdrag. Arbetsgivarintyget är en central handling både vid beräkningen av arbetslöshetsersättning och i kontrollsituationer. När arbetsgivarintyget saknas behöver kassan inhämta alternativa underlag t.ex. tidrapporter, scheman, andra typer av intyg och utbetalningsspecifikationer, något som försvårar ersättningsprövningen och riskerar att fördröja utbetalningarna av ersättning. Om det alternativa underlaget inte ger tillräckligt med information, kan kassan tvingas avvisa ansökan.

För att komma tillrätta med detta bör ett tillägg göras i 47 § lag (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring, och där kravet på att lämna ett intyg om arbetsförhållanden samt uppgifter i övrigt ska gälla även för förtroendeorganisationer.

Förslaget om att förtroendeuppdrag inte ska utgöra lämpligt arbete är överflödigt

På den fackliga sidan tillkommer ofta förtroendeuppdragen via nomineringsförfaranden där medlemmar blir utnämnd att kandidera till valbara poster. Även om man kan nominera sig själv, blir man vanligtvis nominerad av annan/andra eller lyfts fram av en valberedning. Valen sker ofta på årsbasis. Det är svårt att se hur den beskrivna processen ska passa in i regelverket kring varning och avstängning, framförallt vid tillämpning av 43 § p. 4-5ALF. Det är knappast sannolikt att en sökande skulle anvisas en valbar post till ett fackligt förtroendeuppdrag och det är heller inte vanligt att nominera sig själv. Visserligen kan processen se annorlunda ut inom andra områden, samtidigt handlar det om situationer som är ovanliga inom arbetslöshetsförsäkringen. Frågan är därför om regleringen verkligen behövs?

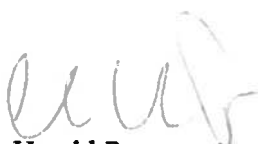
En situation som kan uppstå är att en tilltänkt person avböjer att kandidera till en post som förtroendevald, något som gör att det blir aktuellt att tillämpa 43 a § ALF. Handlar det om att man inte delar organisationens värderingar bör frågan kunna bedömas inom ramen för befintlig lagstiftning, i likhet med situationer som uppstår redan i dag. Ett exempel är att en arbetssökande som inte delar värdegrunder eller stödjer verksamhetsinriktningar, tackar nej till anvisade arbeten med hänvisning till religiösa skäl. Omvänt skulle en arbetssökande som redan har ett förtroendeuppdrag på deltid kunna anvisas ett arbete hos en annan förtroendeorganisation eller ett politiskt parti, vars värderingar man inte delar. En situation som får hanteras inom ramen för befintlig lagstiftning. Även här är frågan om regleringen verkligen behövs?

En annan situation som kan uppstå är att en förtroendevald slutar sitt förtroendeuppdrag i förtid eller skiljs från uppdraget på grund av otillbörligt uppförande, d.v.s. situationer som regleras i 43 b § ALF. Frågan är om det ska leda till en avstängning i 45 ersättningsdagar om det saknas giltig anledning?

Förlängd rätt till inträde

Inom ramen för förslaget omnämns en problematisk situation där en sökande inte hinner uppfylla ett medlemsvillkor innan rätten till ersättning upphör automatiskt. Den sökande kan ha rätt till grundersättning men kvalificerar inte till inkomstrelaterad ersättning. En annan situation är att ansökan om medlemskap görs så pass sent d.v.s. vid månadsskiftet före den månad han/hon fyller 65 år, med följd att ersättning överhuvudtaget inte kan betalas ut. Precis som i den första situationen torde frågan behöva lösas via kommunikation och tydlig information.

Unionens arbetslöshetskassa

Harald Petersson
Kassaförstandare

Unionens arbetslöshetskassa

Jeanette Mandl
Chefsjurist

Från: Therese Larsson [mailto:therese.larsson@saljarnas-akassa.se]
Skickat: den 23 februari 2017 13:22
Till: Info <info@samorg.org>
Ämne: Svar remiss: Nya regler i arbetslöshetsförsäkringen (Ds 2016:47)

Hej.

Säljarnas a-kassa har läst och begrundat remissen *Nya regler i arbetslöshetsförsäkringen om bland annat förtroendeuppdrag och uttag av pension Ds 2016:47* och har inga synpunkter förutom att det verkar bra.

Med vänlig hälsning

Säljarnas a-kassa
Therese Larsson
Biträdande kassaföreståndare/Försäkringshandläggare
Tfn. 08-617 02 60
www.saljarnas-akassa.se

Vårt datum

2017-02-01

Ert Dnr

Föreståndarmeddelande 76/16

Handläggare

Anders Wickander, Karin Winberg Augst,
Alexander Augst, Emilia Yggmark

SO

info@samorg.org

Synpunkter från Byggnads, Elektrikernas, Sekos och Fastighets a-kassor på Ds 2016:47 ”Nya regler i arbetslöshetsförsäkringen om bland annat förtroendeuppdrag och uttag av pension”

I allt väsentligt välkomnar vi de förslag som presenteras i Ds 2016:47. Vi vill dock framföra vissa synpunkter på de olika delarna av förslaget. Vi noterar att utredaren tänkt sig att mycket ska regleras i förordning och föreskrift, utan att alltid lämna någon vägledning till hur detta i detalj ska utformas. Några av de förtydliganden som vi nedan efterlyser är troligen tänkta att återfinnas i förordning och föreskrift.

Förtroendeuppdrag och arbetslöshetsersättning

Utredaren föreslår att sådana förtroendeuppdrag som ger rätt till ledighet från anställning ska jämföras med förvärvsarbete vid prövning av arbetsvillkor för rätt till ersättning samt vid prövning av det särskilda arbetskravet för rätt till ersättning efter ett fränkännande.

Förtroendeuppdrag ska dock inte ses som lämpligt arbete vid prövningar enligt 43 och 43 a §§ lag (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring (ALF), vilket vi anser vara klokt.

Reglering av förtroendeuppdrag i arbetslöshetsförsäkringen är en knepig fråga. Vissa förtroendevalda som har rätt till ledighet har också rätt till bibehållna anställningsförmåner när uppdraget utförs under arbetstid. Här ser vi en risk för att samma tid kan komma att tillgodoräknas två gånger och att eventuellt arvode kommer att läggas ovanpå lönen vid a-kassans beräkning av dagsförtjänst för en sökande som utfört sitt uppdrag med bibehållna anställningsförmåner. Beräkning av arbetad tid för dessa uppdrag överläts till regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om. Vi kan bara hysa en förhoppning om att man i

föreskrifterna löser de problem som kan uppstå vid beräkning av normalarbetstid, dagsförtjänst och dagpenning för förtroendevalda.

Vi kan i förslaget inte finna något resonemang om huruvida de förtroendeuppdrag som ska kunna tillgodoräknas till ett arbetsvillkor också ska påverka rätten till ersättning enligt 38 och 38 a §§ ALF, deltidsbegränsningsregeln enligt 7 § förordning (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring (FALF) eller bisyssla enligt 39 och 39 a §§ ALF. Det rimliga torde vara att uppdrag som jämföras med förvärvsarbete vid prövning av arbetsvillkor också ska anses som förvärvsarbete vid beräkning av ersättning enligt omräkningstabellen i 38 a § ALF och att den arbetslöse ska fylla i tidsåtgången för dessa uppdrag på sina kassakort. Vi vill dock framföra en förhoppning om att regeringen i sådant fall undantar dessa förtroendeuppdrag från deltidsbegränsningen i 7 § FALF. Att kräva att den enskilde efter 60 veckor försöker få förtroendeuppdrag på heltid, eller annars hoppar av sitt uppdrag, känns inte rimlig.

Möjligheten att få förtroendeuppdrag godkänt som bisyssla förefaller också rimlig. Här måste man i så fall ta ställning till om frånvaro från huvudsysslan ska innebära att uppdraget inte kan utgöra en bisyssla, vilket är fallet när andra extraarbeten har inneburit att den sökande har varit tvungen att ta ledigt från sin huvudsyssla, eller om rätten till ledighet medför en annan bedömning för dessa uppdrag.

Vi noterar också att det inte klart regleras om den sökande ska stängas av från ersättning enligt 43 b § ALF om denne har av sagt sig ett förtroendeuppdrag. Visserligen ska reglerna om lämpligt arbete i vissa delar utgöra vägledning vid prövning av avstängning enligt 43 b § ALF, men vi tror att det vore klokt att särskilt reglera att en sökande som lämnar ett förtroendeuppdrag inte ska stängas av enligt 43 b § ALF.

Av förslaget tycker vi oss förstå att det är utredarens avsikt att den föreslagna regleringen för förtroendevalda ska ersätta nuvarande domstolspraxis. Regeringen bör möjligen, i sin proposition, tydliggöra hur man ser på förtroendeuppdrag utan lagstadgad rätt till ledighet. Annars ser vi en möjlighet att nuvarande praxis kommer att fortleva parallellt med den nya regleringen, vilket inte skulle ge den förutsebarhet för förtroendevalda som utredaren vill uppnå.

Arbetslöshetsersättning vid uttag av pension

Såvitt vi kan bedöma, innebär den nya regleringen att a-kassan endast ska göra pensionsavdrag för en arbetslös som faktiskt uppbär pension och inte, som idag, för samtliga som någon gång tillerkänts pension. Förslaget innebär också att arbetslöshetsersättningen minskas med pensionens faktiska belopp och inte, som idag, i vissa fall med ett större belopp.

Det är vår förhoppning att man i samband med regeländringen förändrar eller förtydligar den föreskrift som stadgar att pensionsavdraget ska omräknas när a-kassan begär in en anmälan från den arbetslöse eller när det skett en väsentlig förändring av pensionen. Problemet med föreskriften är att det ingenstans ges ledning i frågan om var gränsen går för en väsentlig förändring. Eftersom anmälan inte begärs in med lika stor regelbundenhet som tidigare, ges föreskriften en slumpartad tillämpning. Inkommer en anmälan med ändrat pensionsbelopp ska avdraget omräknas, i annat fall ska a-kassan försöka avgöra om en eventuell förändring är väsentlig. Detta behöver förtydligas.

Sammanhängande medlemskap som villkor för inkomstrelaterad ersättning

Det förtydligande av medlemsvillkoret i 7 § ALF som föreslås, överensstämmer med arbetslöshetskassornas nuvarande tillämpning. Vi har inget att invända mot förslaget.

Utredaren föreslår en ny paragraf, 8 a § ALF, som ska reglera att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer kan meddela föreskrifter om avbrott i medlemskapet som a-kassan ska bortse från vid prövning av medlemsvillkoret. Vi välkomnar att det regleras i föreskrift hur a-kassan ska behandla de glapp som uppstår mellan en sökandes försäkringstillhörighet i ett annat EU/EES-land, som kan upphöra mitt i en månad, och inträdet i en svensk a-kassa, som alltid sker den första i en månad. Rättsläget är idag oklart.

Även vid övergångar mellan svenska a-kassor förekommer situationer då den enskilde, utan att det är dennes avsikt, får ett glapp i sin försäkringstillhörighet. Vi emotser en reglering som innebär att sådana situationer kan undvikas.

Den nya paragrafen torde innebära att det kommer att krävas en föreskrift för att fortsätta att tillämpa den domstolspraxis som idag medger att ett nytt inträde från den första i den månad då det tidigare medlemskapet upphörde på grund av bristande betalning, innebär att medlemskapet kan ses som sammanhängande.

Förlängd rätt till inträde

Det är bra att rätten till inträde i en arbetslöshetskassa utsträcks till att omfatta även personer som fyllt 64 år. Enligt förslaget ska rätten till inträde kvarstå fram till dagen före den dag medlemskapet upphör utan uppsägning, dvs. dagen före den dag då den enskilde fyller 65 år.

Rätten till dagpenning upphör enligt 22 § ALF vid månadsskiftet före den månad då den arbetslöse fyller 65 år. Med den föreslagna regleringen av rätten till inträde finns således en risk att personer söker inträde efter det

att ersättningsrätten upphört. Vi instämmer visserligen i utredarens slutsats att dessa ärenden torde komma att vara förhållandevis få och att arbetslöshetskassan kommer att kunna lösa situationen genom att kommunicera med den enskilde, men situationen kan undvikas helt genom att istället utsträcka rätten till inträde till den första i månaden före den månad då den enskilde fyller 65 år.

Delegering av prövning av särskilda skäl att kvarstå vid utträde på grund av bristande betalning

Vi tycker att det är klokt att ge a-kassan rätt att delegera beslut enligt 47 § lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor till kassans föreståndare. Det ger styrelsen större utrymme att ägna åt den övergripande ledningen av kassan.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 2 april 2018. Det är oklart varför lagstiftaren vill dröja med ändringarna så länge. Kan man inte införa dem redan vid årsskiftet?

De nya pensionsreglerna föreslås gälla för ersättning som avser tid efter ikraftträdandet även för personer som har en pågående ersättningsperiod. Det innebär att tidigare beslut om pensionsavdrag ska omräknas vid ikraftträdandet, vilket gagnar de arbetslösa som fått beslut om avdrag enligt nuvarande regler.

För de nya reglerna för förtroendeuppdrag föreslås ingen övergångsregel. Vi tolkar det som att förtroendevalda som fått beslut om ersättningsrätt före ikraftträdandet och fått lägre arbetslöshetsersättning genom att uppdraget inte medräknats, inte ska straffas ännu en gång genom att uppdraget ska börja påverka den löpande ersättningen när de nya reglerna träder i kraft. Endast för de vars ersättningsrätt prövas efter ikraftträdandet och som får medräkna sitt uppdrag, ska uppdraget, om det fortsätter under arbetslösheten, påverka den löpande ersättningsrätten för varje kassakort. Om denna tolkning är lagstiftarens avsikt, bör det förtydligas i propositionen. Det vore olyckligt om personer som vid prövning före ikraftträdandet inte fått medräkna sitt uppdrag plötsligt ska börja ange tidsåtgången för uppdraget på sina kassakort och få avdrag från sin ersättning. Vi tror att det skulle vara en olycklig start för de nya reglerna för förtroendevalda.

*Elektrikernas
a-kassa*

Sekos a-kassa

Byggnads a-kassa

Fastighets a-kassa

Alexander Augst

Karin Winberg Augst

Anders Wickander

Emilia Yggmark

Kommunals a-kassas yttrande över remiss: Nya regler i arbetslöshetsförsäkringen om bland annat förtroendeuppdrag och uttag av pension (Ds 2016:47)

A-kassornas samorganisation (SO) har fått möjlighet att yttra sig över departementsskrivelsen Nya regler i arbetslöshetsförsäkringen om bland annat förtroendeuppdrag och uttag av pension. SO har därför vänt sig till arbetslöshetskassorna för att få del av deras synpunkter.

Kommunals a-kassa välkomnar i stort förslagen. Vad gäller förslaget till utökad delegering av vissa beslut om bibehållet medlemskap anser vi att förslaget bör gå längre. Vi anser att besluten ska kunna fattas på handläggarnivå eftersom en handläggare redan idag har rätt att fatta beslut som vi bedömer är av samma dignitet. Vi går in mer i detalj under respektive rubrik.

Förtroendeuppdrag och arbetslöshetsersättning

Vi är positivt inställda till ökad tydlighet för när förtroendeuppdrag kan jämföras med förvärvsarbete. Vi tror att förtroendeuppdrag som enligt lag ger rätt till ledighet från anställning är en tillräckligt tydlig gränsdragning. Vi ställer oss också positiva till att förtroendeuppdraget inte ska utgöra lämpligt arbete och att utfört förtroendeuppdrag kan tillgodoräknas vid ett fränkännande.

Dock vill vi i sammanhanget poängtera att kravet på arbete under 80 dagar efter ett fränkännande är en mycket hårdare sanktion än lagstiftaren hade för avsikt när den infördes. I praktiken kan fränkännande innebära en längre period utan möjlighet att få arbetslöshetsersättning jämfört med en person som blivit utesluten. Av den anledningen borde arbetskravet helt tas bort eller i vart fall ges en preskriptionstid likande den som finns i 45 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring (ALF). Förslagsvis skulle den tiden sättas till 365 kalenderdagar.

Arbetslöshetsersättning vid uttag av pension

Kommunals a-kassa välkomnar förslaget att pension enbart ska påverka arbetslöshetsförsäkringen under den tid pensionen tas ut. Vidare håller vi med om att det inte finns någon anledning att samordna pension olika beroende på vilken typ av pension som betalas ut.

Sammanhängande medlemskap som villkor för inkomstrelaterad ersättning

Vi är positivt inställda till tydlighetsförändringen i lagtext om sammanhängande medlemskap.

Vi ser det också som lämpligt att på föreskriftsnivå reglera vilka avbrott i medlemskapet som ska bortses från vid prövning av medlemsvillkoret.

Förlängd rätt till inträde

Kommunals a-kassa tillstyrker förslaget att rätten till medlemskap i en arbetslöshetskassa gäller till och med dagen före den dag då medlemskapet upphör utan uppsägning.

Utökad delegering av vissa beslut om bibehållet medlemskap

Kommunals a-kassa är positivt inställda till möjligheten att delegera beslut om bibehållet medlemskap men anser att förslaget bör gå längre. Vi anser inte att det är nödvändigt att dessa beslut tas på en så hög nivå som styrelsen eller kassaföreståndaren. I dag får en handläggare fatta beslut om att återkräva ersättning oavsett belopp¹, vidare beslutar en handläggare om att en arbetslös enskild inte har rätt till ersättning över huvud taget förrän han eller hon på nytt uppfyllt

¹ 68-69a § ALF.

ett arbetsvillkor². Handläggare beslutar också dagligen om att stänga av medlemmar från ersättning av olika skäl och längd. Det är beslut som direkt inskränker arbetslösa medlemmars rätt till försörjning och är av extrem vikt för enskilda individer. Till listan kan också läggas en enskilds kanske viktigaste beslut, förstagsprövningen, alltså om medlem över huvud taget har rätt till ersättning. Vi håller med utredningen om slutsatsen att beslut om uteslutning och fränkännande är av mer ingripande natur jämfört med beslut om bibehållet medlemskap. Vi noterar också att det i övrigt saknas diskussion om vad som gör att beslut om just dessa ärenden i dag har särskild dignitet.

Vidare kan vi inte se att beslut om bibehållet medlemskap skulle vara en mer komplicerad juridisk prövning jämfört med uppräknade exempel. Besluten kan i vanlig ordning överprövas och IAF har ett tillsynsansvar. Att just dessa ärenden särskiljs ser vi som ologiskt och verkar främst vara en historisk rest.

Vi håller med om att en styrelse ska ägna sig åt övergripande strategiska frågor och att de individärenden som styrelsen hanterar bör vara få. Vi håller också med om att nuvarande beslutsordning leder till lång väntan på beslut för den enskilde och att en styrelse inte kan upprätthålla samma handläggningstakt som den ordinarie handläggarorganisationen. Vi tror dock inte att detta problem löses av att enbart delegera till kassaförståndaren.

2016 fattade Kommunals a-kassa styrelse 837 beslut i individärenden (beslut om bristande betalning, fränkännande och uteslutning). Om alla dessa ärenden skulle delegeras till kassaförståndaren skulle hon fatta ungefär 17 beslut i veckan. Om kassaförståndaren ska besluta personligen måste hon lägga ner en avsevärd del av sin arbetstid med dessa ärenden. Tid som får tas från andra arbetsuppgifter av mer övergripande natur, exempelvis intern styrning och kontroll samt andra strategiska frågor. Av samma anledning som styrelsen inte är lämpad att fatta dessa beslut, anser vi inte att kassaförståndaren är det. Därför föreslår vi att styrelsen byts ut mot arbetslöshetskassan i 47 § andra stycket enligt förslaget nedan:

Om det finns särskilda skäl, får *arbetslöshetskassan* även i andra fall än som sägs i första stycket besluta att en medlem får fortsätta att vara medlem även om medlemmen inte inom den tid som framgår av 45 § betalat medlemsavgiften eller ett särskilt uttaxerat belopp.

Detta yttrande har beslutats av Kommunals a-kassas styrelse. I ärendets beredande har försäkringspecialist Theodor Berleen Danå och försäkringschef Anna-Katarina Hammarberg deltagit.

Stockholm den 23 februari 2017

Per Holmström

Styrelseordförande Kommunals a-kassa

² 43-45 § ALF.

SO
Box 1110
111 81 Stockholm

Yttrande: Nya regler i arbetslöshetsförsäkringen [...] (Ds 2016:47)

Arbetslöshetskassan Vision är positiva till förslagen, som förenklar både för oss och för våra medlemmar.

Förslagen gällande förtroendevalda

Vi välkomnar att rättsläget för förtroendevalda i arbetslöshetsförsäkringen förtydligas, även om förslagen bara omfattar de förtroendevalda som enligt lag har rätt till ledighet från anställning.

Det otydliga rättsläget kommer alltså att kvarstå för övriga grupper förtroendeuppdrag. Det gäller till exempel de som har ett offentligt uppdrag som regleras i lag eller annan författning, som inte ger rätt till ledighet, som omfattades i tidigare förslag (SOU 2011:54). Det rör sig till exempel om gode män, kontaktpersoner och familjehem. Det finns också andra typer av förtroendevalda som inte omfattas, till exempel förtroendevalda i föreningslivet. Vi tolkar förslagen som att hittills gällande praxis beträffande övriga förtroendevalda fortsätter att vara tillämplig.

När arbetslösheten inträder, och förtroendevalda söker ersättning för första gången, kan förslagen sannolikt leda till att fler kan uppfylla arbetsvillkoret med förtroendeuppdrag, och genom att förtroendeuppdraget dessutom kan räknas med vid genomsnittsberäkningen av arbete och inkomst kan ersättningen bli högre för fler.

Under tid med ersättning är det vissa grupper som redan idag anses förvärvsarbete under tid med deltidsuppdrag, för dem blir det ingen större skillnad. Det kan däremot möjligen uppstå negativa konsekvenser för de vars uppdrag idag inte jämföras med förvärvsarbete. Eftersom uppdraget enligt förslaget ska jämföras med förvärvsarbete ska det fyllas i på kassakortet som arbete. I dagsläget fylls det antingen inte i alls, eller som förhinder – om uppdraget gör att personen inte kan ta arbete under större delen av en dag.

- Följden av förslaget kan därmed bli att en sådan person får mindre arbetslöshetsersättning per vecka enligt omräkningstabellen.
- På grund av deltidsbegränsningen – att den som arbetar deltid som mest kan få ersättning i 60 veckor (efter den 15 maj 2017) – kommer den som har ett förtroendeuppdrag på deltid som pågår under tid med ersättning inte att kunna få ersättning mer än för 60 veckor. Sedan får han eller hon välja att sluta uppdraget för heltidsarbetslöshet eller att avstå från arbetslöshetsersättning.
- Vi vill dock inte förorda att uppdragen undantas från deltidsbegränsningen, jfr SOU 2011:54.

Eftersom bara tid med förtroendeuppdrag som enligt lag ger rätt till ledighet från anställning jämföras med förvärvsarbete ser vi möjliga kvalitetsproblem. Huvudmän som till exempel kommuner, fackförbund eller domstolar fyller inte i arbetsgivarintyg för förtroendevalda, som inte är anställda. Det kan vara svårt att komma fram till hur tiden ska intygas, beroende på hur den är arvoderad. Hur ska man sedan se på tid som utförs i eller i anslutning till uppdraget, men som inte ger rätt till ledighet? Exempel: En person är förtroendevald och har rätt till ledighet på exempelvis halvtid, men utför utöver detta sysslor inom ramen för uppdraget, eller i anslutning till uppdraget, som inte ger rätt till ledighet – hur ska den tiden räknas? Hur ska huvudmannen veta vad som ska tas med respektive inte tas med?

De som slutar sitt arbete utan giltig anledning stängs av från ersättning, normalt i 45 dagar, enligt 43 b § ALF. Den som förbrukat *alla* 75 dagar enligt dagens begränsningsregel kan ha giltig anledning att sluta anställningen i försäkringens mening, om inkomsten från arbetet är mindre än dagpenningen som heltidsarbetslös. Vi förutsätter att möjligheten kommer att finnas kvar när deltidsregeln ändras 15 maj 2017. Vi antar att samma giltiga anledning kommer att finnas även för de som på grund av deltidsbegränsningen väljer att lämna ett förtroendeuppdrag när alla veckor passerat, så att de inte stängs av från ersättning. Om mandattiden tar slut innan alla veckor förbrukats enligt deltidsbegränsningen, och personen inte ställer upp för omval, är det naturligtvis fråga om att tacka nej till uppdrag, och då ska personen enligt förslaget inte varnas eller stängas av, eftersom uppdraget inte räknas som lämpligt arbete.

Den som får avgångsvederlag efter att ha avslutat en anställning har inte rätt till ersättning under tid som avgångsvederlaget täcker. När nu förtroendeuppdrag ska jämföras med förvärvsarbete i vissa fall pekar vi på att det finns skillnader i andra fall, eftersom det finns förtroendevalda som efter avslutat uppdrag får ekonomiskt stöd. Det gäller till exempel riksdagsledamöters inkomstgaranti (som ska samordnas med arbetslöshetsersättning enligt Kammarrätten i Stockholms dom den 26 juni 2001 i mål nr 8234-1999), och det förekommer omställningsstöd och pension för förtroendevalda inom exempelvis kommuner, landsting och regioner, som idag sannolikt samordnas enligt reglerna i 31 § ALF, som efter höjningen av högsta möjliga dagpenning från och med september 2015 inte påverkar i samma utsträckning som tidigare.

Förslagen gällande pension

Vi är positiva till förslagen, som förenklar och förbättrar för våra medlemmar och för oss i tillämpningen.

Enligt förslaget införs en föreskriftsrätt i 32 § 2 st. ALF – att regeringen eller (får förmodas) IAF skulle kunna utfärda verkställighetsföreskrifter. Precis som utredningen är inne på är det olika faktorer som kan påverka beräkningen.

Vi anser att det är tydligare om det framgår direkt i lag hur pensionen påverkar arbetslöshetsersättningen (nuvarande 32 § ALF). A-kassorna vill då gärna lämna synpunkter på olika alternativ. Det är svårt att ta ställning till nuvarande förslag, eftersom det inte tar upp den fulla problematiken kring samordning av pension och arbetslöshetsersättning. I dag finns bestämmelsen om hur tjänstepension påverkar arbetslöshetsersättningen i 5 § FALF, så förordning är det näst bästa alternativet. Verkställighetsföreskrifter är enligt vår mening inte det bästa

Akassan Vision

alternativet. Det har hänt i rättspraxis att domstolarna har underkänt föreskrifter som gått utöver bemyndigandet (se till exempel RÅ 2005 ref. 39 och Kammarrätten i Stockholms dom den 22 december 2016 i mål nr 3099-16).

Ett stort problem med samordningen mellan arbetslöshetsersättning och pension är när pensionsbeloppet förändras. Enligt föreskriften IAFFS 2016:3 5 kap. 5 § ska ett fastställt pensionsavdrag gälla till dess att:

- arbetslöshetskassan begär en *Anmälan om arbetslöshet*, eller att
- pensionen väsentligen har förändrats.

Föreskriften bygger såvitt vi förstår på pensionssystemets utformning på 1960-talet, med en särskild tabell. Förändrades pensionen aktualiserades en annan ruta i tabellen, och då var det en väsentlig förändring. I dagsläget är det inte möjligt att säga vad som är en väsentlig förändring och vad som inte är det.

Föreskriften bygger troligen också på att a-kassorna tidigare begärde en ny *Anmälan om arbetslöshet* en gång per år, då blanketten enligt normalstadgarna ansågs gälla bara 12 månader. Detta krav underkändes av JO i beslut 2367-2011, eftersom kravet inte återfinns i ALF. A-kassorna begär alltså bara en *Anmälan om arbetslöshet* när någon söker ersättning, och sedan är personen skyldig att anmäla ändrade förhållanden snarast eller senast inom 14 dagar, enligt 47 och 47 b §§ ALF.

Om pensionsbeloppet ändras är rättsläget alltså otydligt kring om det fastställda pensionsavdraget ska ändras. Ska det ändras vid minsta ändring, eller bara vid betydande ändring – och vad ska det vara för betydande ändring?

Om pensionsavdraget ska ändras är det också otydligt kring från och med när. Man kan tänka sig flera alternativ – från och med det datum

- då beloppet höjdes
- då personen fick kännedom om höjningen
- då 14 dagar har gått sedan personen fick kännedom om höjningen
- då a-kassan fick kännedom om höjningen
- från dagen då a-kassan gör bedömningen – "beslutsdatum".

Vilket datum vi väljer påverkar om och i så fall hur mycket arbetslöshetsersättning ska betalas tillbaka, samt kan påverka om personen har gjort något som ska leda till utslutning eller fränkännande.

Om förslagen om pension införs är det viktigt att vi får uppgifter från Pensionsmyndigheten (gällande ålderspension), respektive Skatteverket (gällande tjänstepension) så snabbt som möjligt, och regelbundet. Då kan vi justera avdraget, och på så sätt undvika att ersättning betalas ut felaktigt. Dessutom kan vi undvika sanktioner i form av utslutning eller fränkännande av ersättning för de som har pension.

Förslag gällande medlemskap

När det gäller kravet på sammanhängande medlemskap ser vi inte något stort problem i att ordet sammanhängande saknas i dagens regel. Vi har inga synpunkter på att det förtydligas.

Problemen ligger i olika situationer där det är orimligt att korta avbrott skulle leda till att medlemsvillkoret inte är uppfyllt, exempel finns på sidan 26.

Ett ytterligare exempel följer här. En person begär utträde ur en a-kassa mitt i en månad. Rätten till utträde får inte begränsas, så a-kassan måste bevilja utträdet (se exempelvis Kammarrätten i Stockholms dom den 8 maj 2009 i mål nr 7322-08). Om medlemmen begär inträde i en ny a-kassa från och med samma månad kan medlemskap inte beviljas. Medlemskapet beviljas från den första i den månad som ansökan inkom till a-kassan. Då var personen medlem i en annan a-kassa, och man får inte gå med i en a-kassa om man är medlem i en annan. Personen kan gå med från och med månaden efter. Då uppstår ett glapp i medlemskapet på några veckor. Problemet beror på att in- och utträdesreglerna inte är harmoniserade.

Vi är mycket positiva till strävanden att lösa sådana problem. Men när man å ena sidan tydliggör dagens rättsläge genom att uttryckligen skriva att det krävs sammanhängande medlemskap, och å andra sidan vill ge regeringen eller IAF möjlighet att meddela föreskrifter om avbrott i medlemskapet i 8 a § LAK, ser vi att det skulle kunna bli problem i domstol, eftersom det har hänt att verkställighetsföreskrifter har underkänts (se nämnda domar ovan) om de tillför något materiellt eller går utöver vad lagen medger.

När det gäller frågan om sammanhängande medlemskap vill vi också påpeka följande. På sida 14 anges att rättsläget för den som uteslutits är annorlunda och att han eller hon måste uppfylla medlemsvillkoret på nytt för att ha rätt till inkomstrelaterad ersättning. Vi instämmer i den bedömningen, men noterar samtidigt att Högsta förvaltningsdomstolens uttalande i HFD 2012 ref. 14 att som regelverket är utformat saknar det betydelse vilket skäl som föranlett utträde ur den tidigare arbetslöshetskassan (jfr även Kammarrätten i Göteborgs dom den 5 oktober 2012 i mål nr 1943-11). Skulle en domstol i framtiden med hänvisning till dessa domar komma till slutsatsen att medlemskapet är sammanhängande för den som utesluts ur en a-kassa och sedan omedelbart inträder i en a-kassa, skulle 10 § 2 st. ALF inte hindra inkomstrelaterad ersättning inom ett år, bara grundersättning.

Rätten att bli medlem i en arbetslöshetskassa ska gälla till och med dagen före den dag då medlemskapet upphör utan uppsägning, alltså enligt 36 § LAK fram till och med dagen före 65-årsdagen. Samtidigt kan personen bara få ersättning fram till månadsskiftet före den månad då 65-årsdagen inträffar (22 § 4 st. ALF). Det förekommer dessutom personer som är inskrivna i program som ger rätt till aktivitetsstöd, vars nivå beror på medlemskap i a-kassan, som är inskrivna i samband med 65-årsdagen

Vi är positiva till att kassaföreståndaren kan få besluta i ärenden om bristande betalning enligt 47 § 3 st. LAK.

Arbetslöshetskassan Vision

Henrik Nordler
Försäkringsansvarig

Arbetslöshetskassornas samorganisation SO
Att: Katarina Mattsson

Remiss: Nya regler i arbetslöshetsförsäkringen om bland annat förtroendeuppdrag och uttag av pension (Ds 2016:47)

SO har begärt att Akademikernas a-kassa (AEA) ska lämna sina synpunkter på Arbetsmarknadsdepartementets departementsskrivelse Nya regler i arbetslöshetsförsäkringen om bland annat förtroendeuppdrag och uttag av pension (Ds 2016:47)

Akademikernas a-kassa ställer sig positiv till föreslagna ändringar.

Pension

Akademikernas a-kassa välkomnar förslaget. Vi skulle gärna se att ändringen kunde införas tidigare än 2 april 2018.

Förtroendeuppdrag

Förslaget innebär att förtroendeuppdrag som enligt lag berättigar till ledighet från anställning ska jämföras med förvärvsarbete och därigenom försäkras av att de omfattas av arbetslöshetsförsäkringen. Detta innebär att ett antal förtroendeuppdrag inte kommer att omfattas av arbetslöshetsförsäkringen. Dit hör exempelvis styrelseuppdrag i en bostadsrättsförening, kyrkliga förtroendeuppdrag och förtroendeuppdrag inom idrottsrörelsen. AEA delar bedömningen att de sistnämnda inte ska omfattas av arbetslöshetsförsäkringen. AEA:s uppfattning är att denna typ av uppdrag kännetecknas av att de i första hand ska kunna bedrivas vid sidan av en anställning och att de till sin natur främst bör ses som en fritidssysselsättning av ideell karaktär trots att viss ersättning utgår. AEA anser att avgränsningen är tydlig och väl avvägd.

Akademikernas a-kassa delar bedömningen att förtroendeuppdrag inte ska anses utgöra lämpligt arbete och anser att de följdändringar som föreslås är rimliga. AEA anser att det inte tydligt framgår om även den som väljer att avsluta ett förtroendeuppdrag ska anses ha godtagbara skäl att slippa avstängning. Samma resonemang som förs avseende möjligheten att tacka nej till ett förtroendeuppdrag bör gälla även för den som vill avsluta det i förtid. Detta bör tydliggöras.

Sammanhängande medlemskap som villkor för inkomstrelaterad ersättning och möjlighet att tillåta avbrott i medlemskap

Föreslagna ändringar är bra. Vi delar bedömningen att möjligheten att tillåta avbrott i medlemskap bör omfatta såväl övergång inom unionen som mellan a-kassor. I nuläget finns ingen föreslagen skrivning avseende när det ska vara möjligt att tillåta ett avbrott. Vi ser gärna att en framtida tillämpning harmonierar med den nordiska konventionen så att vi får en enhetlig tillämpning.

Förlängd rätt att bli medlem

Akademikernas a-kassa ställer sig positiv till förslaget.

Utökad delegering

Regeringen föreslår att arbetslöshetskassans styrelse ska få möjlighet att delegera till kassaföreståndaren att fatta beslut i ärenden om fortsatt medlemskap för en medlem som inte betalat sin avgift inom föreskriven tid. Akademikernas a-kassa ställer sig positiv till förslaget.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Akademikernas a-kassa skulle gärna se att föreslagna ändringar avseende pension kunde träda i kraft snarast. Regeländringen omfattar en relativt sett liten grupp men för den enskilde som berörs har det stor ekonomisk betydelse. Vi har inget i övrigt att invända mot förslagen övergångsregel.

Akademikernas a-kassa

Tomas Eriksson
Biträdande kassaföreståndare

Arbetsmarknadsdepartementet

103 33 Stockholm

Nya regler i arbetslöshetsförsäkringen om bland annat förtroendeuppdrag och uttag av pension

Inledning

Småföretagarnas Arbetslöshetskassa (SMÅÅ) är i huvudsak positiva till de föreslagna ändringarna. De föreslagna ändringarna är tydliga och skapar en förutsebarhet för de sökande.

Vi anser att en avgränsning för vilka förtroendeuppdrag som ska jämföras med förvärvsarbete är önskvärd, men anser att fler av de uppdrag som har en karaktär av förvärvsarbete bör omfattas.

SMÅÅ anser vidare att en delegering av vissa beslut om bibehållet medlemskap ska kunna ske från styrelsen till kassaföreståndaren. Vi anser dock även att det bör omfatta omprövning av sådana beslut.

4.1 Vissa förtroendeuppdrag ska jämföras med förvärvsarbete

SMÅÅ anser att den föreslagna ändringen är tydlig och lätt att tillämpa. Den ökar också förutsebarheten för de personer som har förtroendeuppdrag. SMÅÅ noterar dock att det finns andra förtroendeuppdrag som idag jämföras med förvärvsarbete som inte kommer att göra det efter den föreslagna lagändringen. Dessa förtroendeuppdrag har karaktären av ett förvärvsarbete och jämföras därför med förvärvsarbete idag trots att de inte omfattas av de som ger rätt till ledighet från anställning enligt lag. Dessa förtroendeuppdrag kommer efter lagändringen inte att kunna medräknas i beräkningsunderlag för ersättningsrätt. De kommer heller inte att räknas som utfört förvärvsarbete jämsides med arbetslöshetsersättning. Hur ska tid med förtroendeuppdrag som inte jämföras med förvärvsarbete påverka ersättningsrätten. Om de inte ska deklaras som arbetad tid återstår endast två alternativ, helt arbetslös eller helt förhindrad. Man bör därför förtydliga när ett förtroendeuppdrag anses så pass omfattande att det helt hindrar en arbetslös att stå till arbetsmarknadens förfogande.

SMÅÅ anser att de personer som har uppdrag vars arbete till sin natur uppvisar stora likheter med ett reguljärt förvärvsarbete borde omfattas av arbetslöshetsförsäkringen, d.v.s. uppdraget bör jämföras med förvärvsarbete, jmf. KamR i Stockholm mål nr 255-05.

SMÅÅ föreslår ett andra stycke till 13 b § ALF;

Övriga offentliga förtroendeuppdrag eller förtroendeuppdrag i nära samband med det offentliga och som till sin natur liknar förvärvsarbete i omfattning och innehåll jämföras också med förvärvsarbete.

4.2 Förtroendeuppdrag ska inte utgöra lämpligt arbete m.m

SMÅÅ instämmer med utredningen att förtroendeuppdrag inte ska utgöra lämpligt arbete vid tillämpningen av bestämmelserna om varning och avstängning från rätt till ersättning. Detta då dessa uppdrag normalt kräver att den som åtar sig uppdraget delar organisationens värderingar.

4.2 Förtroendeuppdrag efter fränkännande

SMÅÅ instämmer i förslaget. Ett förtroendeuppdrag som jämföras med förvärvsarbete bör också kunna ligga till grund för att uppfylla arbetskravet vid beslut om fränkännande för att på nytt ha rätt till ersättning.

5 Arbetslöshetsersättning vid uttag av pension

SMÅÅ instämmer i förslaget som är rimligt och proportionerligt. Förslaget ökar också förutsebarheten för den sökande.

6 Sammanhängande medlemskap som villkor för inkomstrelaterad ersättning

SMÅÅ anser att det är bra med ett förtydligande att det krävs medlemskap i tolv sammanhängande månader för att ha rätt till inkomstrelaterad ersättning.

7 Förlängd rätt till inträde

SMÅÅ instämmer i förslaget om förlängd rätt till inträde. SMÅÅ anser dock att rätten till medlemskap bör överensstämma med rätten till ersättning. Som utredningen själv uppger kan det uppkomma en situation för en enskild där han eller hon ansöker om medlemskap i tron om att få inkomstrelaterad ersättning men ändå nekas eftersom rätten till ersättning upphör vid månadskiftet före den månad då den arbetssökande fyller 65 år. SMÅÅ anser inte att det bör vara möjligt att söka inträde efter det att ersättningsrätten har upphört på grund av ålder.

8 Utökad delegering av vissa beslut om bibehållet medlemskap

SMÅÅ instämmer i förslaget men anser även att styrelsen bör kunna uppdraga åt kassaföreståndaren att fatta beslut i omprövning av beslut om bibehållet medlemskap.

Som utredningen själv uppger bör de individärenden som styrelsen hanterar vara få, annars får styrelsen ett handläggaransvar som hör till arbetslöshetskassornas operativa arbete. Handläggningen av omprövningsärendena riskerar också en längre handläggningstid då de måste invänta ett styrelsemöte.

Uppfyller en sökande villkoren har han/hon rätt till nytt inträde i en arbetslöshetskassa, trots att medlemskapet upphört på grund av utebliven betalning. Sker detta i samband med beslutet om att medlemskapet upphört och det därmed inte finns något glapp i medlemskapet påverkar det i dagsläget heller inte ersättningsrätten.

Då SMÅA anser att det är av stor vikt att dessa ärenden handläggs snabbt och effektivt, anser vi även att styrelsen bör kunna uppdra åt kassaföretståndaren att fatta beslut i omprövning av beslut om bibehållet medlemskap.

9 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

SMÅA instämmer med utredningen om att de nya reglerna bör träda i kraft så snart som möjligt varför vi ställer oss frågande till det föreslagna datumet den 2 april 2018. Vi anser att ett tidigare datum hade varit önskvärt.

SMÅA instämmer i förslaget om att de nya bestämmelserna om avdrag på arbetslöshetsersättning vid uttag av pension ska ges ett snabbt genomslag då dessa är gynnande. Detta innebär att det bör, som utredningen föreslår, gälla för ersättning som avser tid efter ikraftträdandet oavsett när ersättningsperioden påbörjades och beslut om pensionsavdrag fattades.

Avslutningsvis

SMÅA vill även uppmärksamma departementet på att se över 40 § lag (1997:238) om arbetslöshetskassor. Med anledning av att ett inträde i en arbetslöshetskassa enbart kan ske i ett månadsskifte vore det önskvärt att ett utträde enbart kan ske i ett månadsskifte för att undvika onödiga glapp i medlemskap vid byte av arbetslöshetskassa.

Detta yttrande har beslutats av SMÅA:s styrelse. I ärendets beredning har försäkringsansvariga Christoffer Östnaes och Jeanette Thomsen tillika föredragande deltagit.

Leif Walterum
Styrelseordförande

Jeanette Thomsen
Försäkringsansvarig

Yttrande över Nya regler i arbetslöshetsförsäkringen om bland annat förtroendeuppdrag och uttag av pension (Ds 2016:47)

Svensk Handels A-kassa (SHA) vill lämna följande synpunkter på de förslag till lagändringar som presenteras i departementsskrivelsen.

Gällande föreslagen ändring i 7 § ALF samt införande av 8 a § i ALF

SHA anser att det är bra med ett förtydligande i lag om kravet på sammanhängande medlemskap för rätt till ersättning enligt inkomstbortfallsförsäkringen.

SHA välkomnar en reglering om möjlighet att föreskriva om avbrott i medlemskapet som ska bortses ifrån vid prövning av medlemskapet. Med nuvarande rättsläge är det oklart om och under vilka omständigheter det är möjligt att bortse från avbrott i medlemskapet. En reglering genom föreskrift skulle främja likabehandlingen.

Gällande införande av 13 b § ALF

SHA välkomnar den föreslagna regleringen. Vi ser det som positivt att avgränsningen görs tydlig genom att det anges att det endast är förtroendeuppdrag som enligt lag ger rätt till ledighet från anställning som kan jämföras med förvärvsarbete. En sådan avgränsning främjar likabehandling och förutsebarhet.

Gällande upphörande av 27 och 33 §§ ALF samt föreslagna ändringar i 26,31 och 33 §§ ALF

SHA välkomnar de föreslagna ändringarna gällande samordning för sökande med pensionsuttag. SHA anser att det är fullt rimligt att samordning upphör efter ett återkallande och välkomnar den förenkling och förutsebarhet det kommer att innebära både för arbetslöshetskassorna och för den enskilde genom att samordningen sker på samma sätt för ålderspension och tjänstepension. SHA ser även positivt på införandet av möjlighet att meddela föreskrifter om beräkning av pensionsbeloppet.

Gällande föreslagen ändring i 45 a § ALF

Det föreslås att förtroendeuppdrag inte ska anses vara lämpligt arbete eller anställning vid tillämpningen av bestämmelserna om varning och avstängning i 43 och 43 a §§ ALF. Det görs dock inget undantag för förtroendeuppdrag i 43 b § gällande egen uppsägning, vilket SHA tolkar som att avstängningsreglerna i 43 b § ska tillämpas även för den som på egen begäran lämnar ett förtroendeuppdrag.

Det kan finnas en mängd skäl till varför en förtroendevald väljer att lämna sitt uppdrag och a-kassorna kommer att ställas inför helt nya situationer där a-kassan ska bedöma om orsaken kan utgöra giltig anledning. De skäl som anförts mot att betrakta förtroendeuppdrag som lämpligt arbete eller anställning vid tillämpningen av 43 och 43 a §§ ALF kan, som SHA ser det, även anföras mot att betrakta förtroendeuppdrag som arbete vid tillämpningen av 43 b § ALF.

Gällande föreslagen ändring i 46 b § ALF

SHA har inget att invända mot den föreslagna ändringen.

Gällande ikraftträdande och övergångsbestämmelser till de föreslagna ändringarna i ALF

SHA skulle gärna se ett tidigare ikraftträdande av i vart fall de föreslagna regeländringarna gällande pensionsuttag och förtroendeuppdrag. Nu gällande regelverk gällande pensionsuttag och förtroendeuppdrag är inte förutsebart och transparent för den enskilde och särskilt regelverket gällande pensionsuttag ger upphov till missuppfattningar hos den enskilde som kan leda till beslut om återbetalningsskyldighet som kan uppgå till stora belopp.

Det föreslås ingen övergångsregel avseende de föreslagna ändringarna gällande förtroendeuppdrag. Det borde då innebära att en sökande som före ikraftträdandet haft förtroendeuppdrag parallellt med arbetslöshetsersättning och inte deklarerat detta på kassakorten (fått full ersättning utbetald utan reducering), efter ikraftträdandet ändå kan tillgodoräkna sig förtroendeuppdraget för återkvalificering till en ny ersättningsperiod.

En sökande som idag har ett förtroendeuppdrag parallellt med arbetslöshetsersättning blir uppmanad att på kassakorten deklarerat förhinder de dagar som förtroendeuppdraget utgör hinder för att stå till arbetsmarknadens förfogande, tex om uppdraget utförs under dagtid en större del av dagen. Då förhinder alltid utgör hel dag innebär det att ingen ersättning alls kan utbetalas för den dagen även om uppdraget i realiteten tagit kortare tid i anspråk. Vid avsaknad av övergångsregler skulle en sökande som före ikraftträdandet deklarerat förhinder under dagar då denne utfört sitt förtroendeuppdrag, efter ikraftträdandet kunna deklarerat om tidigare insända kassakort och istället deklarerat arbete och då med faktiskt antal timmar som åtgått. Om arbetstimmar då är färre än 8 kan en omdeklaration av kassakorten medföra att ytterligare ersättning ska utbetalas för veckor som avser tid före ikraftträdandet, vilket i sin tur kan medföra att ersättningsnivåer och kanske även utförsäkringsdatum ändras med retroaktiv verkan. Det finns möjlighet att ändra kassakort så lång som 9 månader tillbaka i tiden.

SHA bedömer att det finns behov av övergångsregler gällande förtroendeuppdrag för de som har haft förtroendeuppdrag jämsides med arbetslöshetsersättning före ikraftträdandet.

Gällande föreslagen ändring i 34 § LAK

Det föreslås att rätten att bli medlem i en arbetslöshetskassa ska gälla fram till dagen före 65 årsdagen. Rätten till arbetslöshetsersättning upphör enligt 22 § ALF i månadskiftet månaden före 65 årsdagen. SHA anser att rätten till medlemskap i 34 § LAK bör vara samstämmig med rätten till arbetslöshetsersättning i 22 § ALF. Lagstiftaren bör dock även ta hänsyn till hur länge en sökande kan ha rätt till aktivitetsstöd från Försäkringskassan och det kan med anledning av rätten till aktivitetsstöd på nivå motsvarande arbetslöshetsersättningen vara motiverat att rätten till medlemskap i en arbetslöshetskassa gäller fram till dagen före 65-årsdagen såsom föreslaget. SHA anser dock att lagstiftaren då bör se över regleringen i 22 § ALF och förlänga rätten till arbetslöshetsersättning fram till samma tidpunkt.

Gällande föreslagen ändring i 47 § LAK

Det föreslås att en arbetslöshetskassas styrelse ska kunna delegera beslutanderätten till kassaföreståndare. SHA anser att beslut i dessa ärenden bör kunna tas på tjänstemannanivå eller i vart fall kunna delegeras vidare av kassaföreståndare till särskilt utsedd tjänsteman. Att omprövning sker på styrelsenivå bör vara tillräckligt för att säkerställa att dessa ärenden avgörs på en tillräckligt hög nivå.

Svensk Handels Arbetslöshetskassa

Anette Ben Naccur

Biträdande kassaföreståndare/Försäkringsansvarig

STs a-kassa

SO
Box 1110
118 81 Stockholm

Datum
2017-01-11

Yttrande över promemorian Ds 2016:47 Nya regler i arbetslöshetsförsäkringen om bland annat förtroendeuppdrag och uttag av pension

Sammanfattning

A-kassan anser att de föreslagna förändringarna i huvudsak är bra men har vissa synpunkter på vilka förtroendeuppdrag som omfattas. A-kassan efterslyser också tydligare regler om när pensionsavdrag ska ändras samt har synpunkter på tidpunkten för när rätten till inträde upphör.

Synpunkter på avsnitt 2.1 Förslag till lag om ändring i lagen om arbetslöshetsförsäkring 7, 26 och 31 och 34 a §§: A-kassan har inga synpunkter på förslagen.

8 a §: A-kassan anser att förslaget är mycket välkommet och kan ha stor betydelse för enskilda som på grund av olika omständigheter, som kan vara svåra att påverka eller förutse, idag tappat sitt inkomstskydd.

13 b §: A-kassan välkomnar förslaget. Problemen och oklarheterna med förtroendevaldas rätt till ersättning är stora och välkända. A-kassan anser att den föreslagna skrivningen utelämnar vissa förtroendeuppdrag som också bör omfattas, nämligen sådana uppdrag som har en tydlig koppling de de uppdrags om ger rätt till ledighet enligt lag. Det gäller exempelvis de fackliga centralorganisationernas olika råd, personalrepresenanter i bolagsstyrelser och arbetslöshetskassornas styrelser.

27, 32 och 33 §§: A-kassan välkomnar förslagen men önskar tydligare regler ring ändring av pensionsavdrag.

Reglerna kring samordning av pension upplevs av många ersättningstagare som krångliga och orättvisa. A-kassan delar uppfattningen den nuvarande ordningen att dagpenningen baseras på 65 procent av dagsförtjänsten för den som tar ut pension är oproportionerlig. På samma sätt anser a-kassan att det är orimligt att avdrag görs även efter att pensionen återkallats. A-kassan anser också att alla former av pension bör samordnas på samma sätt.

A-kassan vill också påpeka att det för närvarande finns oklarheter i hur pensionsavdrag ska förändras när pensionen förändras. Reglering finns i 5 kap. 5 § Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens föreskrifter (IAFFS 2016:3) om arbetslöshetsförsäkring. Det finns dock tillämpningssvårigheter tydligare regler, exempelvis att pensionsavdraget ska förändras när pensionen förändras, oavsett hur stor denna höjning är.

45 a och 46 b §§: A-kassan anser att förslagen är bra.

Synpunkter på avsnitt 2.2 Förslag till lag om ändring i lagen om arbetslöshetskassor

34 §: A-kassan välkomnar förslaget att åldersgränsen för inträde ändras men har synpunkter på datumet och vill påminna om att reglerna bör harmoniseras med reglerna om aktivitetsstöd

A-kassan ställer sig frågande till varför en person ska ha rätt att bli medlem fram tills dagen innan hen fyller 65. Rätten till dagpenning upphör vid månadskiftet före den månad då den arbetslöse

fyller 65 år (22 § 4 st. ALF). Enligt förslaget skulle alltså en person som exempelvis fyller 65 den 20 januari, kunna beviljas inträde den 1 januari. Det finns ingen rätt till ersättning för denna person, men hen kommer i normalfallet att behöva betala medlemsavgift för hela januari. A-kassan ser här pedagogiska svårigheter i att förklara regelverket för den enskilde, utan att det vägs upp av några synbara fördelar för den enskilde.

A-kassan anser för övrigt att det är olyckligt att reglerna i 22 § 4 st. ALF och 36 § LAK inte harmonierar. Den person som inte begär utträde till månadsskiftet före den månad hen fyller 65 behöver betala medlemsavgift för en månad när medlemskapet inte ger rätt till ersättning. A-kassan anser att rätten till ersättning och rätten till medlemskap borde ha en närmare koppling och upphöra vid samma tidpunkt.

Slutligen vill a-kassan påpeka att aktivitetsstöd kan betalas ut även efter att den sökande fyllt 65. Eftersom rätten till medlemskap i a-kassa då upphör sänks a-aktivitetsstödet.

47 §: A-kassan välkomnar förslaget att kunna delegera beslutanderätten. A-kassan vill dock påpeka att det finns stora frågetecknen kring 1 st., även om de materiella reglerna inte har behandlats i promemorian.

Såvitt a-kassan känner till finns inga riktlinjer för vad ett förhållande som befrielse från betalningsskyldighet kan grundas på skulle kunna vara. A-kassan känner inte heller till något enda fall från någon a-kassa där en medlem har befriats från betalningsskyldighet. Vägledning i praxis eller förarbetsuttalanden saknas.

I de fall en medlem noterar att regeln finns och ansöker om befrielse från betalningsskyldigheten är det en utmaning att förklara för medlemmen att det saknas exempel på vad som skulle kunna utgöra en sådan omständighet. A-kassan efterlyser därför vägledning eller exempel på vad som skulle kunna grunda befrielse från betalningsskyldigheten. Detta gäller inte minst mot bakgrund av en sträng tillämpning av 2 st. i praxis och uttalanden från IAF om vikten av att a-kassorna inte grundar ett beslut enligt 2 st. på andra omständigheter än de som framgår av praxis och förarbeten.

Sammanfattningsvis är det a-kassans uppfattning att det i dagsläget saknas möjlighet att tillämpa regeln om befrielse från betalningsskyldighet.

STs arbetslöshetskassa

Sverker Falk-Lissel

På uppdrag av styrelsens arbetsutskott

Datum
2017-02-23
Er referens

SO

Darienummer

Synpunkter på Ds 2016:47

SO har getts möjlighet att lämna ett remissvar på Ds 2016:47 "Nya regler i arbetslöshetsförsäkringen om bland annat förtroendeuppdrag och uttag av pension". Därför har SO bett om a-kassornas synpunkter på skrivelsen och här följer synpunkterna från IF Metalls A-kassa.

Bakgrund

Den parlamentariska socialförsäkringsutredningen tillsattes 2010 och har utifrån ett större perspektiv sett över frågor inom arbetslöshetsförsäkringen och har i två delbetänkanden och ett huvudbetänkande lämnat flera förslag på ändringar i försäkringen. Arbetsmarknadsdepartementet har därefter gjort en översyn som delvis omfattar frågor som den parlamentariska socialförsäkringsutredningen tidigare utrett. Som ett första delmoment i översynen avhandlas vissa frågor i denna promemoria.

Förslagen och kassans synpunkter

Det föreslås att förtroendevaldas rätt till ersättning ska regleras i lag. De förtroendevalda som berörs är de som har sådana förtroendeuppdrag som enligt lag ger rätt till ledighet från anställning. Tid med sådant förtroendeuppdrag ska jämföras med tid som förvärvsarbete och därmed kunna tillgodoräknas inom arbetslöshetsförsäkringen.

Kassans synpunkter:

Kassan ställer sig positiv till förslaget att lagreglera, då den nuvarande situationen med enbart domstolspraxis innebär oklarheter och osäkerhet. Att begränsa gruppen av förtroendevalda så som föreslås är rimligt och kommer att leda till en större förutsägbarhet för enskilda med förtroendeuppdrag. Vad sedan gäller frågan om förtroendeuppdraget ska ses som arbete eller som förhindrad tid i försäkringen, så är kassan väl medveten om att inga av alternativen är utan nackdelar. Dock så menar även kassan att det bästa alternativet är som föreslås att jämföra uppdragen som arbetad tid.

Det föreslås att förtroendeuppdraget inte ska utgöra lämpligt arbete vid tillämpningen av regler om avstängning och varning, samt att arbetskravet om 80 dagar vid fränkännande kan även kan utgöras av tid med förtroendeuppdrag.

Kassans synpunkter:

Kassan tillstyrker förslagen. Dock borde det övervägas om inte även avstängning på grund av egen begäran borde undantas för de förtroendevalda. Det kan under

förtroendeuppdragets gång uppstå situationer som sätter den förtroendevalda under press att avgå, på sätt som inte görs för vanliga anställda.

Det föreslås att för sökande som får allmän ålderspension eller annan pension som lämnas på grund av förvärvsarbete, så ska dagpenningen minskas med pensionen. Avdrag för pension ska inte göras om den sökande återkallar sitt pensionsuttag.

Kassans synpunkter:
Kassan tillstyrker förslagen.

Det föreslås att det tydligt ska framgå av lag att rätten till inkomstrelaterad ersättning förutsätter medlemskap i en arbetslöshetskassa under minst tolv sammanhängande månader. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska kunna meddela föreskrifter om avbrott i medlemskapet som arbetslöshetskassan ska bortse från vid prövning av medlemsvillkoret.

Kassans synpunkter:
Bra att det öppnas för en lösning på problemet med ofrivilliga avbrott i medlemskapet. Dock behöver kassan se IAF:s kommande föreskrifter för att kunna bedöma hur väl de kan fungera.

Det föreslås att rätten att bli medlem i en arbetslöshetskassa ska gälla till och med dagen före den dag då medlemskapet upphör utan uppsägning.

Kassans synpunkter:
Kassan håller med om att sista dagen för inträde bör ändras, dock så borde lagstiftaren snegla på 22 § ALF som stadgar att rätten till dagpenning upphör vid månadsskiftet före den månad då den arbetslöse fyller 65 år. I och med det så är det rätt meningslöst att gå med i en a-kassa tiden efter det månadsskiftet och därför borde det heller inte finnas någon möjlighet att gå in i en a-kassa.

Vidare föreslås att en arbetslöshetskassas styrelse ska få uppdra åt kassaföreståndaren att fatta beslut i ärenden om fortsatt medlemskap för en medlem som inte betalat sin medlemsavgift eller särskilt uttaxerat belopp och som inte inom föreskriven tid anmält ett förhållande som kan ligga till grund för befrielse från betalningsskyldighet. Delegationsmöjligheten ska även gälla beslut i ärenden om särskilda skäl för fortsatt medlemskap.

Kassans synpunkter:
Kassan tillstyrker förslaget.

Förslagen föreslås träda i kraft den 2 april 2018. En övergångsregel avseende pensionsreglerna införs. Övriga förändringar införs utan övergångsregler.

Kassans synpunkter:
Dessa regeländringar är efterlängtade och hade gärna fått införas tidigare. När det gäller förslaget att avstå från övergångsregler när det gäller reglerna om

förtroendevalda så skulle kassan gärna se en förklaring till detta. När lagen träder i kraft ska den ju gälla i alla öppna ärenden även retroaktivt (enligt huvudregeln i rättspraxis) vilket påverkar alla dem som fått besked/info eller beslut om att kassan inte betraktar deras förtroendeuppdrag som förvärsarbete.

Med vänlig hälsning
IF Metalls arbetslöshetskassa

Dan Jonasson

Referens
Inga-Lill Andersson
Tel: 08 4633162
Email: inga-lill.andersson@alfakassan.se

Arbetslöshetskassornas samorganisation
Box 1110
118 81 Stockholm

Remissyttrande: Nya regler i arbetslöshetsförsäkringen om bland annat förtroendeuppdrag och uttag av pension (Ds 2016:47)

Alfa-kassan tillstyrker de föreslagna ändringarna.

Alfa-kassan är positiv till de föreslagna ändringarna då de både ökar förutsebarheten och underlättar handläggningen. Alfa-kassan vill dock framhålla vikten av att regeringen eller den myndighet som regeringen utser använder den föreslagna möjligheten att föreskriva om hur pension ska omräknas till dagsersättning, eftersom det är av stor vikt för rättssäkerheten och likabehandlingen att denna beräkning görs på samma sätt av samtliga arbetslöshetskassor.

Sundbyberg den 20 februari 2017

Inga-Lill Andersson

Kassaföreståndare

SO
Box 1110
111 81 Stockholm

Angående remiss

Ds 2016:47 Nya regler i arbetslöshetsförsäkringen om bland annat förtroendeuppdrag och uttag av pension

Ledarnas arbetslöshetskassa har av Arbetslöshetskassornas samorganisation, SO, givits möjlighet att lämna synpunkter angående Ds 2016:47 Nya regler i arbetslöshetsförsäkringen om bland annat förtroendeuppdrag och uttag av pension

Ledarnas arbetslöshetskassa har i huvudsak inget att erinra mot de föreslagna ändringarna i Lagen om arbetslöshetsersättning, Lagen om arbetslöshetskassor eller Förordningen om arbetslöshetsersättning men vill lämna följande synpunkter.

Angående förtroendeuppdrag och arbetslöshetsersättning

De föreslagna ändringarna i regelverket där vissa typer av förtroendeuppdrag kommer att jämföras med förvärvsarbete innebär förvisso ett förtydligande av nu gällande och högst godtyckliga rättpraxisbaserade bedömningsgrund. Ändringen innebär dock en helt ny uppsättning med besvärliga frågeställningar.

Om förtroendeuppdrag kommer att jämföras med förvärvsarbete torde det innebära att dessa kan godkännas som bisyssla. Enligt gällande rätt och med stöd av uttalanden i förarbeten får en bisyssla inte utökas under arbetslös tid utan att rätten till ersättning riskerar att gå förlorad för sökande som har företag som bisyssla/att arbetet ska tas upp på kassakorten för sökande som har en anställning om bisyssla. Vad kommer att hända med ett förtroendeuppdrag som godkänts som bisyssla och som sedan utökas i omfattning under arbetslösheten? Ska det i så fall deklarerar på kassakortet som arbetad tid? Redan idag finns en liknande problematik i a-kassornas bedömningar av uppdrag där det fastställda arvodet inte nödvändigtvis är baserat på den utförda tiden i uppdraget. Vad händer till exempel om en person som fått ett uppdrag i en kommunal nämnd godkänd byter uppdrag till en annan nämnd? Enligt rättpraxis idag går det inte att byta uppdragsgivare/uppdrag utan att en ny prövning och kvalificering för bisysslan måste göras.

Om förtroendeuppdrag ska jämföras med förvärvsarbete innebär det också att personer som bedrivit egen verksamhet på heltid parallellt med sitt uppdrag kan betraktas som kombinatorer enligt 37 b § ALF under förutsättning att de inte kan få sitt uppdrag godkänt som bisyssla. Återigen finns en risk att det kommer att leda till besvärliga utredningar för arbetslöshetskassorna och svårbegripliga beslut som kan te sig slumpmässiga för den enskilde.

Arbetslöshetsersättning vid uttag av pension

Ledarnas arbetslöshetskassa anser att ändringen avseende samordning av pension och arbetslöshetsersättning är välkommen och sannolikt innebär en klar förbättring den enskilde.

Ett förslag vore att samtidigt se över systemet för beräkning av avdrag. Med nuvarande beräkningsregler uppkommer en liten men ändå märkbar skillnad på om avdraget beräknas med utgångspunkt i ett årsbelopp jämfört med ett månadsbelopp ($1/260=0,003846$ i relation till $(1/22)*(1/12)=0,003788$).

En pension som utbetalas med ett årsbelopp på 36 000 kr jämfört med en med samma belopp som utbetalas månadsvis 3000 kr per månad. Avdraget för den första blir 138,46 kr per dag. Avdraget för den andra blir 136,36 kr per dag. Det är i nuläget mer förmånligt om pensionen redovisas månadsvis trots att totalbeloppet som utbetalas per år är detsamma.

Rätt till medlemskap i en a-kassa

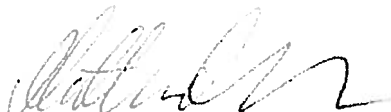
Ledarnas arbetslöshetskassa anser att det är bra att rätten till medlemskap i en arbetslöshetskassa förlängs. Givet att det finns relativt stora grupper i samhället som väljer att förvärvsarbeta till en högre ålder än 65 år skulle dock Ledarnas arbetslöshetskassa gärna se att möjligheten att vara medlem i en arbetslöshetskassa och ha rätt till ersättning kunde förlängas ytterligare - till exempelvis 67 års ålder.

Om en sådan förändring skulle föreslås är det dock viktigt att säkerställa att arbetslöshetsförsäkringen inte endast kommer att utgöra en ersättning till pension under perioden mellan 65 och 67 års ålder.

Beslut om bibehållet medlemskap i en arbetslöshetskassa

Ledarnas arbetslöshetskassa ställer sig positiva till förslaget om att en arbetslöshetskassas styrelse får uppdra åt kassaföreståndaren att fatta beslut i ärenden om fortsatt medlemskap för medlem som inte betalat inom föreskriven tid. Att en arbetslöshetskassas styrelse inte behöver fatta beslutet om utträde torde med den föreslagna ändringen leda till att berörd person kan få ett snabbare besked än i dagsläget och därmed beredas möjlighet att ta ställning till fortsatt medlemskap.

Utöver de punkter som tagits upp särskilt har Ledarnas arbetslöshetskassa inget att erinra mot förslag eller bedömningar som gjorts i skrivelsen.

Mattias Nyberg,

Försäkringsansvarig och Biträdande kassaföreståndare